მაჯიდ ჰასან ალი (Majid Hassan Ali)

ოსმალეთის ხელისუფლების წარმომადგენლების, ადგილობრივი მმართველებისა და ტომების მიერ ეზიდი ქალების დამონება და დატყვევება: ისლამური კონტექსტის ისტორიული მიმოხილვა

აბსტრაქტი: ეს სტატია ეხება ეზიდი რელიგიური უმცირესობის წინააღმდეგ წარმოებული ისლამური სამხედრო კამპანიების, შემოსევების, დაპყრობების და ფირმანების (firmān) ფარგლებში ეზიდი ქალების მონობისა და ტყვეობის ისტორიას. სტატია მოიცავს ოსმალეთის სახელმწიფოს, ადგილობრივი მმართველების, ტომების, ქურთული სამთავროებისა და ერაყისა და სირიის ისლამური სახელმწიფოს (ISIS) პერიოდებს. სტატიის მიზანია, ამ კონტექსტისა და ფენომენის მნიშვნელობის გათვალისწინებით, ნათელი მოჰფინოს და ისტორიული კონტექსტის ფონზე გაანალიზოს ისლამში მონობის ლეგალური და სამართლებრივი საფუძვლები; განიხილოს მისი პრაქტიკული მხარე მათ მიმართ, ვინც წიგნის ხალხად (ahl al-kitāb) მიიჩნევა, მაგალითად - ებრაელები და ქრისტიანები, ე. წ. დაცული ხალხი (dhimmīs), და - მათ მიმართ, ვინც არ იყო წიგნის ხალხი (ეზიდები). უამრავი დოკუმენტი, პირველადი თუ მეორადი წყაროა, ეზიდური სიტყვიერი გადმოცემა ინახავს ფირმანებისა და ეზიდი ქალების მონობის ისტორიას, რაც თან ახლდა სამხედრო მოქმედებებს.

საკვანძო სიტყვები: ეზიდები, ეზიდი ქალები, ტყვეობა, მონობა, ფირმანი (firmān), გენოციდი, ოსმალეთის იმპერია, ISIS, ქურთები, ისლამური კანონები და მონობა.

Majid Hassan Ali

Koletî û dîlgirtina jinên êzidîyan ji aliyê desthilatdarya Osmanî, rêber, mîr û eşîrên herêmî va: pêdaçûneke dîrokî di çarçoveya îslamî da

Abstrakt: Ev lêkolîn derheqê dîroka koletî û dîlgirtina (kenîzekirna) jinên êzdî di serdemên operasyonên leşkerî yên îslamî, dagîrkirin û fermanên ku li ser kêmanîya êzdî ya dînî hatine kirin behs dike. Dîsa ev lêkolîn balê dikişîne ser serdemên desthilatdariya Osmanî, mîrên herêmî, êl û eşîr, mîrekîyên kurdan û heta Dewleta Îslamî li Îraq û Şam (DAIŞ). Di kontêkst û çarçoveya wê da û ji ber giringiya dîyar û berçav ya vê diyardeyê, ev lêkolîn hewl dide, ku ronahî û têgihîştina paşxaneya dîrokî ya koletiyê di hukmên qanûnî, huqûqî û şerî yên koletiyê da di Îslamê da bike. Herweha praktîzekirin û kiryarên wê yên li ser kesên ku wekî kenîze û dîl têne hijmartin, grûpên wek ehlê kitabê, bo nimûne, cihû û krîstiyanan, yên bi zimmî (ankû mirovên parastî) tên navkirin û yên ne ehlî kitab bûn, wek êzidîyan. Gelek dokûment û belge, jêderên degme, orîjînal û yên duyemîn, herwisa serhatiyên ezberî yê nav êzdiyan da, gelek ji wan ferman û koletiya jinên êzidî yên ku bi kampanyên leşkerîda hatine dokûmênt kirin.

Peyvên sereke: êzdî, jinên êzdî, dîlgirtin, kole kirin, ferman, cênosayd, Împêratoriya Osmanî, DAÎŞ, kurd, qanûnên îslamî û koletî.